

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են «Արմենիա Ինշուրան» ԱՄՊԸ-ի («Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները:

Ընկերությունը հիմնադրվել է որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 2004թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ կյանքի ապահովագրության 11 դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Հյուսիսային պողոտա 10:

Ընկերությունն ունի մեկ մասնաճյուղ Կապանում, Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ընկերության մայր կազմակերպությունն է հանդիսանում «Ռեզիոն ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա» ՓԲԸ-ն:

Ընկերության վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով մասնակցություններ ունի Ընկերության հետ չառնչվող այլ կազմակերպություններում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 26-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Էական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ծանոթագրություն 14 – ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում,
- ծանոթագրություն 18 – ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների գնահատում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ընկերության կողմից կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց գնահատված արժեքն արտահայտված է արտարժույթով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացող արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, համաձայն որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադիրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադիրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադիրի կամ այլ շահառուի վրա: Ապահովագրական ռիսկը չի ներառում ֆինանսական ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկանիշ կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, շարունակում է գործել որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքների և պարտականությունների մարվելը, կամ դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետի լրանալը: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերությանն ապահովադիրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չէ, դասվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ապահովագրավճարներ

Ապահովագրավճարները բացահայտվում են առանց դադարեցումիների, համախառն հիմունքով՝ ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վաստակած մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վաստակում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի դադարեցումը

Ապահովագրության պայմանագիրը դադարեցվում է, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այդ իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է առանձին յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար՝ օգտագործելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված հատուցումները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ: Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առաջացած, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների կարգավորման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև հարակից պահանջների կարգավորման համար պահանջվող արտաքին ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, ներքին և արտաքին կանխատեսելի ռեպրերի հետևանքները, այդ թվում՝ պահանջների կարգավորման արտաքին ծախսերը, օրենսդրության փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն գեղջվում:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող մեթոդը:

Նախորդ տարիներին ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և բացահայտվում են առանձին, էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

(iii) Վերապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերապահովագրությունը՝ ռիսկերի մի մասը վերապահովագրողներին փոխանցելու միջոցով իր հնարավոր գուտ վնասը սահմանափակելու համար: Վերապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարները և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրական պարտավորությունների դիմաց վերապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք գումարները: Վերապահովագրությունից ստացվելիք գումարները գնահատվում են այն նույն մեթոդով, որը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերապահովագրության պայմանագրի հետ կապված կարգավորված պահանջների գնահատման համար:

Ստանձնած վերապահովագրության գծով ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հատույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերապահովագրությունը համարվեր ուղղակի գործունեություն՝ հաշվի առնելով վերապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների դասակարգումը:

Վերապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այս ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելիք բոլոր գումարները՝ որպես վերապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը կստանա վերապահովագրողից: Որպես վերապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(iv) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալներին և բրոքերներին վճարված կոմիսիոն գումարներ և վերապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները:

(v) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք չվաստակած ապահովագրավճարների համարժեք են (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտի համար): Այս ստուգումների համար օգտագործվում են դրամական միջոցների ապագա պայմանագրային հոսքերի, այդ պահին գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների կարգավորման և ապահովագրության պայմանագրերի վարչարարության ծախսերի, ինչպես նաև նման պարտավորությունների վճարումը ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի հայտնաբերման դեպքում, համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ (ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ): Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vi) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ՝ ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներում կամ վերաապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն արժեզրկման տեսանկյունից:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում կանխիկ դրամական միջոցները, ընթացիկ հաշիվների մնացորդները և ցպահանջ ավանդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Զափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ դրանց վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիս բացակայության դեպքում, այն ամենաբարենպաստ շուկայում, որտեղ Ընկերությունը հնարավորություն ունի մուտք գործել նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Ընկերությունը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով, իսկ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգվում է: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն միայն մինչև այն պահը, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Ընկերությունը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Ընկերությունը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև շարժերն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են փոփոխությունները:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Ընկերության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հակադարձ հետզմման պայմանագրեր

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզմման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(x) Արժեզրկում

(i) Ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում, Ընկերությունը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունը:

Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ երկարատև նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են ապահովագրության գծով ստացելիք գումարները, հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով բանկերին տրված վարկերը և բանկային ավանդները (վարկեր և դեբիտորական պարտքեր): Ընկերությունը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Ընկերությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը և դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է կամ շարունակում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախորդ ժամանակաշրջանների վնասների տվյալները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկում է պարտականությունների չկատարման նախկինում առկա միտումները, մարումների ժամկետները, կրած վնասի գումարը, որոնք ճշգրտվում են՝ հաշվի առնելով դեկավարության դատողությունները, թե արդյոք ներկա տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինի նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ կիրառելի տվյալ հանգամանքների համար: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառումների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, վերջինիս առկայության դեպքում, Ընկերությունն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալ կերպով կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հավաքագրումը հնարավոր չէ, այն դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Ընկերությունը վարկի կամ դեբիտորական պարտքի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստը) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(զ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման միջև հարկումը գործող այն դրույթը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(է) Կանոնադրական կապիտալ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաժնետոմսերը ենթակա են մարման բաժնետիրոջ հայեցողությամբ: Ընկերությունը պարտավոր է վճարել բաժնետերերի կազմից դուրս եկող բաժնետիրոջը տվյալ տարվա զուտ ակտիվների իր բաժնեմասը դրամական միջոցներով, կամ բաժնետիրոջ համաձայնությամբ՝ ակտիվների բնաիրային փոխանցման միջոցով:

ՀՀՄՍ 32 «*Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում*» ստանդարտի համաձայն՝ բաժնետերերին վերագրելի զուտ ակտիվները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններում, քանի որ դեկավարությունը եզրակացրել է, որ Ընկերության վերադարձելի ֆինանսական գործիքները բավարարում են ՀՀՄՍ 32 ստանդարտի սեփական կապիտալի ներկայացման բոլոր պահանջները:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Ընկերության բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ը) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում ակտիվների կամ

պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից առաջացած այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

(թ) Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտն ու ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալությանը վերաբերող խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(ժ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

Նոր կամ փոփոխված ստանդարտ	Պահանջների ամփոփ նկարագիր	Հնարավոր ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա
ՖՀՄՍ 9 <i>«Ֆինանսական գործիքներ»</i>	2014թ. հուլիսին հրապարակված ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 <i>«Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում»</i> ստանդարտի գործող ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը պարունակում է վերանայված ուղեցույցներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման համար, ներառյալ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հաշվարկի համար կիրառվող սպասվող վնասի նոր մոդելը, և հեջի ընդհանուր հաշվառմանը վերաբերող նոր պահանջները: Այն ներառում է նաև ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված ֆինանսական գործիքների ճանաչման և ապաճանաչման ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ:	Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:
ՖՀՄՍ 15 <i>«Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից ստացվող հասույթ»</i>	ՖՀՄՍ 15 ստանդարտը սահմանում է համապարփակ հիմունքներ, որոշելու համար, թե որ հանգամանքներում, ինչ չափով և երբ պետք է ճանաչվի հասույթը: Ստանդարտը փոխարինում է հասույթի ճանաչման ներկայումս գործող ուղեցույցները, ներառյալ ՀՀՄՍ 18 <i>«Հասույթ»</i> , ՀՀՄՍ 11 <i>«Կառուցման պայմանագրեր»</i> և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 13 <i>«Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր»</i> պահանջները: Նոր ստանդարտի հիմնական սկզբունքի համաձայն՝ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցումը հաճախորդներին այն գումարով ներկայացնելու համար, որն արտացոլում է հատուցումը, որը կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց: Նոր ստանդարտով կպահանջվեն նաև լրացուցիչ բացահայտումներ հասույթի համար, կտրամադրվի ուղեցույց նախկինում համապարփակ կերպով չուսումնասիրվող գործառնությունների համար, կկատարելագործվեն մի քանի բաղադրիչներից բաղկացած համաձայնություններին վերաբերող ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 15 կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ:	Ընկերությունը ներկայումս զննատում է ՖՀՄՍ 15-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Նոր կամ փոփոխված ստանդարտ	Պահանջների ամփոփ նկարագիր	Հնարավոր ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա
ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»	<p>ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները: Այս ստանդարտով այլևս չի կիրառվում հաշվառման կրկնակի մոդելը վարձակալների համար, որով տարանջատվում են հաշվեկշռային ֆինանսական վարձակալությունը և արտահաշվեկշռային գործառնական վարձակալությունը: Փոխարենը, կիրառվում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել, որը նման է ներակայիս ֆինանսական վարձակալության հաշվառմանը:</p> <p>Վարձատուների համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, նրանք շարունակում են դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի:</p> <p>ՖՀՄՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ» ստանդարտը կիրառելու պայմանով:</p>	<p>Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p>

4 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերվել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնափոխադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ կապված անորոշությունը: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և բարդությունը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարներն իրենց բնույթով հազվադեպ են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը կարող է տարբերվել ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված ռիսկերը սովորաբար ներառում են տասներկու ամիս ժամանակահատված: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համապատասխան իրավական դաշտի ու ապահովադիրների գործունեության/վարքագծի փոփոխությունների, բնական աղետների և ահաբեկչական գործողությունների արդյունքում: Բժշկական ապահովագրության պայմանագրերի համար առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համաճարակների, բնական աղետների և բժշկական օգնության աճող ծախսերի հետ կապված:

Ապահովագրական և ներդրումային գործունեություն իրականացնելիս Ընկերությունը ենթարկվում է նաև շուկայական ռիսկի: Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրայթինգի սահմանաչափերի, գործառնությունների հաստատման ընթացակարգերի, գնորոշման ուղեցույցների և առաջացող խնդիրների վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրայթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրայթինգի ռազմավարության նպատակը տարբերակված պորտֆելի ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ թվով ապահովագրության պայմանագրերում: Դեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է արդյունքի փոփոխականությունը:

Անդերրայթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա գործունեության դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև այն տարածքը, որտեղ գործունեությունը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրայթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրայթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը և ընթացակարգերին, հարակից ռիսկերի նկարագրերին, ժամկետներին և պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/աղյուսների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին: Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում հավանականությունը և փոփոխականությունը:

Անդերրայթինգի ուղեցույցների պայմանների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է դեկավարության կողմից:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրայթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալ ռեսուրսների պահպանությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է ֆակուլտատիվ, քվոտային կամ հավելորդային վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկին գուտ ենթարկվածությունը 5,000-ից 120,000 հազար դրամի՝ կախված յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի ծառայությունների տեսակից, կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ բոլոր տեսակի ծառայությունների համար, բացառությամբ երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրության, առողջության ապահովագրության և պարտքային ռիսկի ապահովագրության, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է օրական կտրվածքով սեփական կապիտալի միջին մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրությանը փոխանցված պայմանագրերը ենթարկվում են պարտքային ռիսկի, և վերաապահովագրության գծով նման փոխհատուցումները ներկայացվում են անվճարունակության և անհավաքագրելիության հայտնի ղեպերի հետ կապված նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրերի պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գումարների, ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման համար կիրառվող Ընկերության մեթոդները:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԱՊՊԱ և ԿԱՍԿՈ)

Առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրության պորտֆելի մեծ մասը բաժին է ընկնում ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությանը՝ հիմնականում ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը (ԱՊՊԱ): ԱՊՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք պետք է վճարվեն երրորդ անձանց գույքին հասցված վնասների կամ անձնական վնասների գծով: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակահատված ապահովագրական գումարի ստացման և հատուցման վճարման միջև: Որպես կանոն, առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադիրին ավտոտրանսպորտային միջոցի գույքային վնաս հասցնելու համար: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերվում են անձնական վնասների գծով հատուցումներին: ԿԱՍԿՈ պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է վերջիններիս ավտոտրանսպորտային միջոցներին հասցված վնասը:

Ռիսկի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ, գործունեության այս ոլորտի պահանջների գծով պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների և դժբախտ պատահարների հաճախականության հետ կապված փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները, պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են անդերրայինգի՝ ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է ԿԱՍԿՈ ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության կամ հավելորդային վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում վերջնական գուտ վնասը յուրաքանչյուր ղեպի համար սահմանափակվում է 18,000 հազար դրամով:

(զ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային խնդիրն ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերվում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր խնդիրն այն է, որ այն կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով ու փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրայթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրայթինգի միջոցով: Անդերրայթերներին չի թույլատրվում ընդունել այնպիսի ռիսկեր, որոնց գծով ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ընդունված ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների, գույքի ու բեռնափոխադրումների ապահովագրության և այլ ապահովագրատեսակների համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն անհատական և պորտֆելային ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրայթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 120,000 հազար դրամը բոլոր ապահովագրատեսակների յուրաքանչյուր պայմանագրի համար, բացառությամբ երրորդ անձանց հանդեպ պատասխանատվության ապահովագրությանը և առողջության ապահովագրությանը, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է օրական կտրվածքով սեփական կապիտալի միջին մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանների համաձայն՝ վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը՝ պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովադիրների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում վերջիններիս վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է արտաքին վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տեղեկատվության հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացումը

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված հատուցումներն այդ հատուցումների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը զուգահեռ, և ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Թեև աղյուսակներում ներառված տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, այս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախազգուշացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի տարածման վերաբերյալ: Ընկերությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել 2015թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակորեն հաստատել, որ ի վերջո կպարզվի, որ այս պահանջները համապատասխանորեն են գնահատված:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը

հազ. դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2011թ.	2012թ.	2013թ.	2014թ.	2015թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	335,833	858,681	974,987	954,355	806,250	3,930,106
- մեկ տարի անց	356,497	768,584	875,100	848,263	-	-
- երկու տարի անց	356,841	769,216	877,977	-	-	-
- երեք տարի անց	356,812	771,441	-	-	-	-
- չորս տարի անց	357,262	-	-	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	357,262	771,441	877,977	848,263	806,250	3,661,193
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(357,262)	(770,743)	(874,576)	(835,871)	(628,504)	(3,466,956)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	698	3,401	12,392	177,746	194,237

5 Ապահովագրավճարներ

2015թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՍԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	1,182,051	89,212	131,936	116,514	80,602	42,236	88,332	1,730,883
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(37,637)	(3,201)	(6,691)	(1,059)	(46)	-	(80)	(48,714)
Չվաստակաճ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	42,243	14,429	(13,961)	(30,944)	(2)	(731)	(3,446)	7,588
Համախառն վաստակաճ ապահովագրավճարներ	1,186,657	100,440	111,284	84,511	80,554	41,505	84,806	1,689,757
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(28,063)	-	(50,823)	-	(16,671)	(52,555)	(148,112)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաճ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	(2,121)	-	23,789	-	4	(1,723)	19,949
Փոխանցված վաստակաճ ապահովագրավճարներ	-	(30,184)	-	(27,034)	-	(16,667)	(54,278)	(128,163)
Զուտ վաստակաճ ապահովագրավճարներ	1,186,657	70,256	111,284	57,477	80,554	24,838	30,528	1,561,594

2014թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՍԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	1,421,529	104,253	100,757	71,616	80,100	53,494	82,414	1,914,163
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(56,379)	(7,198)	(6,454)	(85)	(6)	(12)	(27)	(70,161)
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(24,709)	(10,072)	102,265	(11,331)	(717)	277	(1,054)	54,659
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ	1,340,441	86,983	196,568	60,200	79,377	53,759	81,333	1,898,661
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(28,413)	-	(21,729)	-	(17,105)	(56,074)	(123,321)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	5,389	-	3,636	-	(216)	890	9,699
Փոխանցված վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	(23,024)	-	(18,093)	-	(17,321)	(55,184)	(113,622)
Ձուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ	1,340,441	63,959	196,568	42,107	79,377	36,438	26,149	1,785,039

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են անձնական դժբախտ պատահարների, ֆինանսական վնասի և պարտավորության ապահովագրության գծով ապահովագրավճարները

6 Պահանջներ

2015թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՄԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Կարգավորված պահանջներ	(593,593)	(49,757)	(39,746)	(2,777)	(16,485)	(479)	(120)	(702,957)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	14,971	-	1,840	-	63	-	16,874
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(593,593)	(34,786)	(39,746)	(937)	(16,485)	(416)	(120)	(686,083)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(4,042)	(141)	(238)	32	(405)	155	397	(4,242)
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	5,529	(2,337)	(1,561)	652	(343)	-	(451)	1,489
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	(1,526)	-	-	-	-	-	(1,526)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	1,487	(4,004)	(1,799)	684	(748)	155	(54)	(4,279)
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(592,106)	(38,790)	(41,545)	(253)	(17,233)	(261)	(174)	(690,362)

2014թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՍԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Կարգավորված պահանջներ	(728,168)	(48,549)	(96,063)	(96,063)	(13,436)	(3,615)	(970)	(893,579)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	11,209	-	-	-	1,537	-	12,916
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(728,168)	(37,340)	(96,063)	(96,063)	(13,436)	(2,078)	(970)	(880,663)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	21,114	1,004	9,555	9,555	(1,252)	(69)	4,536	34,622
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(10,474)	1,089	14,190	14,190	505	1,379	33	3,886
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	2,715	-	-	-	(639)	-	2,689
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	10,640	4,808	23,745	23,745	(747)	671	4,569	41,197
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(717,528)	(32,532)	(72,318)	(72,318)	(14,183)	(1,407)	3,599	(839,466)

7 Ձեռքբերման ծախսումներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Գործակալներին վճարված կոմիսիոն գումարներ		
ԱՊՊԱ	158,546	195,603
Արտերկիր մեկնողների ապահովագրություն	27,464	23,781
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԿԱՄԿՈ)	9,278	13,141
Բեռնափոխադրումների ապահովագրություն	11,027	8,721
Գույքի ապահովագրություն	12,521	5,457
Առողջության ապահովագրություն	13,492	2,777
Այլ	7,183	6,207
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսումներ	239,511	255,687
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	7,439	8,995
Ձեռքբերման ծախսումները տարվա համար	246,950	264,682

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժի վերլուծություն

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեսկզբի դրությամբ	64,089	73,084
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	(7,439)	(8,995)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեվերջի դրությամբ	56,650	64,089

8 Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- բանկային ավանդների գծով	259,242	386,708
- բանկերի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	216,926	-
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով	2,650	4,295
Ջուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	2,237	24,498
Ֆինանսական եկամուտ	481,055	415,501
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով	-	4,260
Ֆինանսական ծախսեր	-	4,260

9 Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Աշխատակազմի գծով ծախսեր և աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	286,759	272,586
Վարձակալություն	87,471	81,771
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրողների բյուրոյի անդամակցության վճարներ և այլ հատկացումներ	26,132	37,390
Հաշվապահական հաշվառման ծրագրի սպասարկման ծախսեր	25,320	23,875
Գրասենյակային ծախսեր	22,653	21,998
Հաղորդակցության ծախսեր	11,680	12,157
Գովազդ	9,650	29,097
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	8,519	19,157
Այլ	44,548	36,155
	522,732	534,186

10 Արժեզրկումից կորուստներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում	64,939	136,226
Այլ ակտիվների արժեզրկում/(վերականգնում)	9,581	286
	74,520	136,512

11 Շահութահարկ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է օրենսդրությամբ սահմանված 20% դրույքով (2014թ-ին՝ 20%):

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	87,667	67,585
Հետաձգված հարկի գծով եկամուտ		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	19,674	28,076
	107,341	95,661

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը գրանցվում կամ կրեդիտագրվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, եթե հարկը վերաբերում է այն միավորներին, որոնք գրանցվել կամ կրեդիտագրվել են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում նույն կամ այլ ժամանակաշրջանում:

Գործող հարկային դրույքի համադրում

	2015թ. հազ. դրամ	%	2014թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	531,993		441,356	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	106,399	20.0	88,271	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր	942	0.2	7,390	1.7
	107,341	20.2	95,661	21.7

12 Այլ ակտիվներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Կանխավճարներ ծառայություններ մատուցողներին	26,912	19,358
Կանխավճար գործառնական վարձակալության գծով	13,276	79,276
Կանխավճարի տեսքով վճարված կոմիսիոն վճարներ	2,010	17,859
Այլ կանխավճարներ	20,832	9,044
	63,030	125,537

13 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Հայկական ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	20,563	20,513

Ընկերության ենթարկվածությունը վարկային, արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկերին վաճառքի համար մատչելի ներդրումների հետ կապված ներկայացված է ծանոթագրություն 23-ում:

14 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Գործակալներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	223,242	226,225
Ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	75,977	124,250
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստ	(50,547)	(61,897)
Սուբրոգացիայի գծով ստացվելիք գումարներ	24,244	15,759
Սուբրոգացիայի գծով պահուստ	(2,543)	-
Վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	3,849	5,443
	274,222	309,780

Ընկերությունը չի ենթարկվում էական պարտքային ռիսկի մինչև 180 օր ժամկետանց ուղղակի ապահովագրության գործառնությունների արդյունքում ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների հետ կապված, քանի որ ապահովագրության պայմանագրերը կարող են չեղյալ հայտարարվել, որի հետ մեկտեղ չեղյալ է հայտարարվում նաև ապահովագրության պայմանագրին վերաբերող չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը:

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստի շարժը:

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Մնացորդը տարեկզբի դրությամբ	61,897	-
Տարվա գուտ ծախս	74,520	136,226
Դուրսգումարներ	(83,327)	(74,329)
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	53,090	61,897

Ընկերությունը ձևավորում է պահուստ ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների համար՝ հիմք ընդունելով վերջիններիս ժամկետայնության վերլուծությունը և հաճախորդի վճարունակությունը: Արժեզրկումը հավաքական հիմունքով գնահատելիս կիրառվում է 5% չափով նախորդ տարիների տարեկան վնասի դրույքը: Ընկերությունը ձևավորում է նաև հատուկ պահուստ, երբ փաստերը և հանգամանքները վկայում են հաճախորդի անվճարունակության մասին: Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները դուրս են գրվում:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 12,434 հազար դրամով (2014թ-ին՝ կնվազի/կաճի 14,429 հազար դրամով):

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված գործակալներից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2015թ.	2015թ.	2014թ.	2014թ.
Ոչ ժամկետանց	6,016	(313)	35,541	-
1-30 օր ժամկետանց	109,410	(6,004)	91,034	-
31-90 օր ժամկետանց	36,628	(3,406)	32,554	-
91-180 օր ժամկետանց	48,359	(3,467)	27,252	-
181-365 օր ժամկետանց	22,829	(15,314)	39,844	(20,533)
	223,242	(28,504)	226,225	(20,533)

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2015թ.	2015թ.	2014թ.	2014թ.
Ոչ ժամկետանց	35,258	(416)	34,579	-
1-30 օր ժամկետանց	7,254	(80)	11,223	-
31-90 օր ժամկետանց	5,279	(84)	11,943	-
91-180 օր ժամկետանց	3,318	(99)	23,791	-
181-365 օր ժամկետանց	24,868	(21,364)	42,714	(41,364)
	75,977	(22,043)	124,250	(41,364)

15 Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր (ոչ արժեզրկված, ոչ ժամկետանց)	1,583,375	149,972

Ընկերության ենթարկվածությունը պարտքային, արտարժույթի և տոկոսադրույթի ռիսկերին հակադարձ հետզնման պայմանագրերի շրջանակներում բանկերին տրված փոխառությունների հետ կապված ներկայացված է ծանոթագրություն 23-ում:

Բանկերին տրված փոխառությունները և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Որպես ապահովություն ընդունված գրավ և հաշվանցում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք գրավադրված են հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց և որոնք Ընկերությունն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել բոլոր պայմանագրային պարտականությունները կատարելու դեպքում, կազմում է 1,587,388 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 141,568 հազար դրամ):

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվները չեն վերագրավադրվել 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Այս գործառնություններն իրականացվում են ստանդարտ վարկավորմանը, արժեթղթերի որպես փոխառություն տրամադրելուն և ստանալուն բնորոշ պայմաններով:

16 Բանկային ավանդներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	651,745	1,650,070
Այլ հայկական բանկեր	812,776	1,514,590
	1,464,521	3,164,660

Բանկային ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկային ավանդների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը միջոցներ ունի տեղաբաշխված երեք բանկում (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 1,101,299 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,698,532 հազար դրամ):

17 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	53,298	75,130
Կանխիկ	2,659	2,631
	55,957	77,761

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

18 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ

2015թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձ ապահովագրավճարներ	605,023	(97,600)	507,423
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	26,925	-	26,925
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	167,312	(1,907)	165,405
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	799,260	(99,507)	699,753

2014թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձ ապահովագրավճարներ	612,611	(77,651)	534,960
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	22,683	-	22,683
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	168,801	(3,433)	165,368
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	804,095	(81,084)	723,011

(ա) Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	612,611	667,270
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	1,730,883	1,914,163
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(48,714)	(70,161)
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(1,689,757)	(1,898,661)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	605,023	612,611

(բ) Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	191,484	229,993
Ընթացիկ տարվա պահանջների գծով ակնկալվող ծախս	806,250	954,355
Նախորդ տարվա պահանջների գնահատականների փոփոխություն	(100,540)	(99,285)
Տարվա ընթացքում կարգավորված պահանջներ (ծնթգ. 6)	(702,957)	(893,579)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	194,237	191,484

(զ) Ենթադրություններ և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթացը

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն այնպիսի պահուստների ձևավորմանը, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք հնարավոր է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չկարգավորված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը կտարբերվի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ այդ ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) կարգավորման համար պահանջվող վերջնական ծախսի համար, ներառյալ պահանջների կարգավորման արտաքին ծախսերը՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Որպես ենթադրությունների ելակետային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում են Ընկերության ներքին աղբյուրների տվյալները, որոնց գծով առնվազն տարին մեկ անգամ մանրամասն ուսումնասիրություններ են իրականացվում: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գնահատումը, որպես կանոն, ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գնահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը կարգավորվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաշվարկելու համար Ընկերությունը կիրառում է ակտուարային մեթոդներ: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով պահուստը հաշվարկելու համար կիրառվող մեթոդները ներառում են այնպիսի ակտուարային մեթոդներ, ինչպիսիք են աստիճանային շրջայական մեթոդը, կամ որոշ դեպքերում՝ ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որը կիրառվում է հիմնավոր գնահատումներ ապահովելու համար, այն դեպքերում, երբ վիճակագրական մեթոդը կիրառելի չէ: Ակտուարները գնահատումներն իրականացնում են օգտագործելով պահանջների վճարումներին, ներկայացված պահանջների քանակությանը և դեպքերի գծով պահուստներին վերաբերող տեղեկատվությունը (մանրամասները ներկայացված են ստորև):

Չկարգավորված պահանջները գնահատելու համար կիրառվում է աստիճանային շրջայական մեթոդը՝ բազմաթիվ ենթադրությունների համակցությամբ: Աստիճանային շրջայական մեթոդը հիմնվում է նախորդ տարիների պահանջների փոփոխությունների վրա (վճարումների փոփոխություն և/կամ պահանջների գումարի փոփոխություն, պահանջների թվի փոփոխություն և այլն), ինչը թույլ է տալիս գնահատել ներկայումս առկա և ապագա պահանջների ակնկալվող փոփոխությունները: Այս մեթոդի կիրառումը հիմնականում նպատակահարմար է միայն պատահարի տեղի ունենալուց կամ պայմանագիրը կնքելուց հետո բավական ժամանակ անց, երբ առկա կլինի բավարար տեղեկատվություն այդ պահին գործող պահանջների վերաբերյալ՝ ընդհանուր ակնկալվող պահանջները գնահատելու համար:

Գործունեության բոլոր ոլորտներին, բացառությամբ ԱՊՊԱ-ին վերաբերող խոշոր պահանջները որպես կանոն գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների փոփոխությունների և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշիվ առնելու համար: ԱՊՊԱ-ի համար ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստը գնահատվում է միջին արժեքի մեթոդով՝ պահանջների յուրաքանչյուր դասի համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստները և չկարգավորված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար:

Զգայունության վերլուծություն

Դեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրական սակագները, հիմք ընդունելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխությունները՝ վերջին միտումները հաշիվ առնելու համար: Դեկավարությունը գտնում է, որ ակնկալվող վնասի գործակցի և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի խելամիտ փոփոխությունն էական ազդեցություն չէր ունենա ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների վրա:

19 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք ապահովագրավճարներ	26,437	19,556
Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարներ դադարեցված ապահովագրության պայմանագրերի գծով	9,031	6,842
Գործակալներին և բրոքերներին վճարվելիք գումարներ	7,445	8,688
Վճարվելիք պահանջներ	1,290	5,295
	44,203	40,381

20 Այլ պարտավորություններ

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Աշխատավարձի և աշխատակազմի գծով այլ ծախսերին վերաբերող պարտավորություններ	34,447	29,325
Ծառայություններ մատուցողներին վճարվելիք գումարներ	22,808	26,402
Այլ	-	8,130
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	57,255	63,857
Հետաձգված եկամուտ վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով	17,442	9,476
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	10,861	6,830
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	28,303	16,306
	85,558	80,163

21 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2015թ. և 2014թ. ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	(811)	(811)
Այլ ակտիվներ	(2,846)	2,732	(114)
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	(33,809)	(12,498)	(46,307)
Հակադրված հետգնման պայմանագրեր	(300)	300	-
Բանկային ավանդներ	(6,029)	3,099	(2,930)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(150)	43	(107)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	(6,891)	(12,766)	(19,657)
Այլ պարտավորություններ	1,610	227	1,837
Զուտ հարկային պարտավորություն	(48,415)	(19,674)	(68,089)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2014թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.
Այլ ակտիվներ	(399)	(2,447)	(2,846)
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	(13,602)	(20,207)	(33,809)
Հակադրած հետգնման պայմանագրեր	-	(300)	(300)
Բանկային ավանդներ	(5,429)	(600)	(6,029)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(238)	88	(150)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	-	(6,891)	(6,891)
Այլ պարտավորություններ	(671)	2,281	1,610
Չուտ հարկային պարտավորություն	(20,339)	(28,076)	(48,415)

Հետաձգված հարկերի գծով կիրառվում է 20% դրույք (2014թ-ին՝ 20%):

22 Կանոնադրական կապիտալ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության հիմնադիր փաստաթղթերում ներկայացված կապիտալի անվանական գումարը:

Կանոնադրական կապիտալի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

(բ) Շահաբաժիններ

2015թ. քննաքնում հայտարարվել և վճարվել են 800,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2014թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, վերաբերում են շուկայական ռիսկին, որը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի, վարկային և իրացվելիության ռիսկերը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(գ) Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների պորտֆելի արժեքի տատանվելու ռիսկն է տոկոսադրույթների փոփոխության արդյունքում:

Ընկերության տոկոսակիր ակտիվները (բանկային ավանդները, պարտքային արժեթղթերը և հակադարձ հետգնման պայմանագրերը) հանդիսանում են ֆիքսված դրույքով գործիքներ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույթների փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա տարվա շահույթի և սեփական կապիտալի վրա:

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի քանի արտարժույթով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	20,563	-	-	20,563
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	274,222	-	-	274,222
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	1,583,375	-	-	1,583,375
Բանկային ավանդներ	1,332,915	131,606	-	1,464,521
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	54,048	574	1,335	55,957
Ընդամենը ակտիվներ	3,265,123	132,180	1,335	3,398,638
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	42,857	1,346	-	44,203
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	55,205	-	2,050	57,255
Ընդամենը պարտավորություններ	98,062	1,346	2,050	101,458
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	3,167,061	130,834	(715)	3,297,180

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	20,513	-	-	20,513
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	309,780	-	-	309,780
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	149,972	-	-	149,972
Բանկային ավանդներ	2,985,213	179,447	-	3,164,660
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	73,787	3,759	215	77,761
Ընդամենը ակտիվներ	3,539,265	183,206	215	3,722,686
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	39,258	1,123	-	40,381
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	59,059	-	4,798	63,857
Ընդամենը պարտավորություններ	98,317	1,123	4,798	104,238
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	3,440,948	182,083	(4,583)	3,618,448

Ստորև ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության նկատմամբ Ընկերության տարվա շահույթի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա:

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	13,083	18,208
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(13,083)	(18,208)

(ե) Պարտքային ռիսկ

Ընկերության ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները, ֆիքսված եկամուտով արժեթղթերի պորտֆելը, բանկային ավանդները, հակադարձ հետզման պայմանագրերը և ընթացիկ հաշիվները ենթարկվում են պարտքային ռիսկի: Պարտքային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն արտացոլում է պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափոր:

Ընկերությունը վերապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերապահովագրական ընկերություններում: Վերապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վերջինիս վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով՝ ռիսկի բաշխումը (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում: Գործակալներից ստացվելիք գումարները կառավարելու համար սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված պարտքային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղաբաշխումներ և ներդրումներ է կատարում հիմնականում Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը ղեկավարության կողմից գնահատվում է որպես բարձր:

(գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Համապատասխան պայմանագրերի համաձայն՝ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները ենթակա են մարման հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի ակնկալվող ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

(ե) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ընկերությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքներն էականորեն չեն տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներից՝ հաշվի առնելով այս գործիքների կարճաժամկետ բնույթը:

24 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է երկրի օրենսդրությամբ ապահովագրական ընկերությունների համար որպես կապիտալի բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ (201թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,500,000 հազար դրամ):

Բացի այդ, կապիտալի համար գործող ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն, Ընկերությունը պետք է ապահովի նվազագույն սահմանված մակարդակը գերազանցող կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշ («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ»): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս նվազագույն մակարդակը կազմում է 1 (2014թ-ին՝ 1):

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում էր կապիտալի համար սահմանված պահանջներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքությունը դեկտեմբերի 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2015թ.	2014թ.
	Աուդիտ չանցած	Աուդիտ չանցած
հազ. դրամ		
Կանոնադրական կապիտալ	968,000	968,000
Գլխավոր պահուստ	84,717	71,425
Չբաշխված շահույթն ըստ ՀՀ ԿԲ-ի հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների՝ հանած ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգերով պահանջվող նվազեցումները	1,336,320	1,452,000
Ընդամենը կապիտալ	2,389,037	2,491,425
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	630,353	717,654
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	3.79	3.47

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավը կամ երաշխիքը:

Տարվա ընթացքում Ընկերության մոտեցումը կապիտալի կառավարման նկատմամբ չի փոփոխվել:

25 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության մայր կազմակերպությունն է «Ռեզիոն ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա» ՓԲԸ-ն: Ընկերության վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը:

Ընկերության մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ տնօրենների խորհրդի անդամների և վերադաս ղեկավարության հետ

Վարչական ծախսերում ներառված տնօրենների խորհրդի անդամների և վերադաս ղեկավարության ընդհանուր վարձատրությունը (ծանոթագրություն 9) կազմում է 79,860 հազար դրամ (2014թ-ին՝ 85,803 հազար դրամ):

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերությունների հետ իրականացված գործարքները:

Ստորև ներկայացված են 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները:

	2015թ.		2014թ.	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Կանխավճար գործառնական վարձակալության գծով	13,276	-	79,276	-
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	17,700	-	36,944	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	1,583,375	12.5	149,972	18.0
Բանկային ավանդներ	397,226	12.5	331,101	15.0
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,525	-	47,754	-

«Արմենիա Ինշուրան» ԱՄԴԸ
 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները պետք է մարվեն կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ, բացառությամբ հակադարձ հետզման պայմանագրերի:

Ստորև ներկայացված են 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների արդյունքները:

հազ. դրամ	2015թ.	2014թ.
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Համախառն ապահովագրավճարներ	106,769	125,332
Կարգավորված պահանջներ	(387)	(2,300)
Չեռքերման ծախսումներ	(20,501)	(36,841)
Ֆինանսական եկամուտ (տոկոսներ բանկային ավանդների գծով)	52,955	47,134
Վարչական ծախսեր (վարձակալություն)	(66,548)	(67,319)